

5. Gün: HELAL DAİREDE EĞLENCE VE HAYAT SEVİNCİ

Aziz kardeşlerim, Bugün ilmiyal derslerimizin son günündeyiz. İlk dört gün boyunca helal-haram dengesini, kazançta ve davranışta ölçülü olmayı konuştuk. Şimdi ise çoğu zaman ihmal ettiğimiz ama dinimizin güzelce düzenlediği bir konuyu işleyeceğiz: Eğlence, dinlenme ve hayatın zevklerini helal dairede yaşamak.

Dinimiz, insanın hem ruhuna hem bedenine hitap eder. İslam, kasvet ve yas dini değil; denge ve neşe dinidir. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), zaman zaman ashabıyla şakalaşır, yarış eder, torunlarını sırtında taşır, şiir dinlerdi. Ancak O'nun bütün bu eğlenceleri helal dairede, ölçü içinde olurdu. Gelin şimdi, bu güzel dengeyi beş vakitlik sohbetle birlikte gönlümüze nakşedelim.

Sabah Sohbeti: Dünyaya Bakışta Denge

Kıymetli kardeşlerim. Sabahın bu aydınlık vaktinde, dünya hayatının hakikatine bakalım. Kur'an buyurur: "Bu dünya hayatı sadece bir oyun ve eğlenceden ibarettir. Ahiret yurdu ise takva sahipleri için daha hayırlıdır." (En'âm, 6/32)

Bu ayet, dünyanın sadece eğlence olduğunu değil, yanlış yaşanırca bir aldaniş olabileceğini anlatır. Yani dünya kötü değildir; ama gaye haline gelirse kötülük olur. Mü'min, dünyayı araç olarak görür: Ahireti kazanmak için bir imtihan meydanı.

Eğlenmek, dinlenmek, gezmek haram değildir; yeter ki bunlar Allah'ı unutturan bir hâle dönüşmesin. Bir mü'min bilir ki, dinlenme de ibadettir; niyet Allah için olursa, uyku bile sevaptır. Sabah vakti niyetimizi tazeleyelim: "Rabbim, bugün beni dünya nimetleriyle imtihan etme. Neşemi haramdan değil, helal dairede bulmayı nasip et."

Öğle Sohbeti: Müminin Eğlencesi Nasıl Olmalı?

Aziz dostlar, İslam, eğlenceyi yasaklamaz; ancak sınır koyar. Eğlencenin gayesi, dinlenmek, moral bulmak ve iyiliğe güç kazanmaktır. Efendimiz (sas) buyurur: "Kalpler de bedenler gibi yorulur. O hâlde onları dinlendirin." (Daylemî, Müsnedü'l-Firdevs, 4/444)

Bir mü'minin eğlencesi üç temel ölçüye uygun olmalıdır:

1. **Faydalı olmalı:** Hem ruha hem bedene iyi gelmeli.
2. **Bizim değerlerimizle uyumlu olmalı:** Haram unsurlar taşımamalı.
3. **Amaç değil, araç olmalı:** Hayatı eğlenceye değil, eğlenceyi hayata yerleştirmeli.

Mü'minin eğlencesi; aileyle gezmek, dostlarla piknik yapmak, çocuklarla oyun oynamak, ilim meclisine katılmak, şiir, sanat, spor, tebessüm, sohbet... Hepsi helal dairedir, yeter ki ölçüyü aşmayalım. Unutmayalım; Allah Resulü (sas), bir gün Habeşlilerin mızrak oyunlarını Mescid-i Nebvî'nin avlusunda seyretmiş, hatta Hz. Âişe'yi omzuna alarak izlettirmiştir. Yani dinimiz, ruhu daraltan değil, gönülleri ferahlatan bir dindir.

İkinci Sohbeti: Helal Dairede Keyif – İbadetle Dinlenmek

Aziz kardeşlerim, İkinci vaktinde, helal dairede keyifli olmanın en güzel yolunu konuşalım:İbadetle dinlenmek.

Bir insanın gönlünü huzura kavuşturacak en tatlı “eğlence”, Rabbine yakın olmaktır. Namaz, dua, Kur’an, zikir... bunlar kalbin dinlenme alanıdır. Ruh yorgunluğunu sadece dünya gezileriyle değil, Allah’ın zikriyle atarız. Kur’an buyurur: “Dikkat edin! Kalpler ancak Allah’ın zikriyle huzur bulur.” (Ra’d, 13/28) Efendimiz (sas) yorgun olduğunda, Bilal’e “Ey Bilal, kalk ezan oku, bizi namazla dinlendir.” derdi. Demek ki mü’minin asıl huzuru, namazdadır.

İkinci vaktinde bir başka güzellik de; güzel dost meclisleridir. Arkadaşlarla yapılan bir iman sohbeti, insanı güldürür, düşündürür, diriltir. Bir kahkaha atmak değil, kalpten bir tebessümle huzur bulmaktır esas olan.

Rabbim, bizlere ibadeti bir yük değil, bir keyif hâline getirsin.Çünkü en huzurlu insan, helal dairede neşesini bulan insandır.

Akşam Sohbeti: Boş Vakit ve İsrâf Bilinci

Aziz cemaat, Akşam vaktinde şu büyük nimeti hatırlayalım: Zaman. Efendimiz (sas) buyurur: “İki nimet vardır ki insanların çoğu onların kıymetini bilmez: Sıhhat ve boş vakit.” (Buhârî, Rikak, 1)

Bugün eğlence adı altında insanlar, zamanlarını israf ediyor. Sosyal medya, oyunlar, diziler, gereksiz geziler... Zamanı harcıyorlar ama aslında ömürlerini tüketiyorlar.

Evet, mü’minin eğlenmeye hakkı vardır. Ama “boş vakti” yoktur. Çünkü mü’min bilir ki, her nefes hesaptadır. Bir âlimin sözüyle: “İnsan iki gününü eşit geçirirse, zarardadır.”

Eğlenirken bile bir hayır düşünmek gerekir: Bir dostun gönlünü almak, çocukları sevindirmek, aileyle muhabbet etmek, kitap okumak, spor yapmak, gönlü dinlendirmek... Hepsi eğlencedir ama hepsi değer taşır.

Akşamın bereketinde dua edelim: “Allah’ım, ömrümüzü boş işlerle ziyan etme. Zamanımızı faydalı, dinlenmemizi bereketli, eğlencemizi helal kıl.”

Yatsı Sohbeti: Helal Dairesi Geniştir, Keyfe Kâfi Gelir

Kardeşlerim,

Günün ve ilmiyal derslerimizin sonuna geldik. Bugün artık řu hakikati kalbimize mühürleyelim: “Helal dairesi geniştir, keyfe kâfi gelir; harama girmeye hiç lüzum yoktur.” (Bediüzzaman Said Nursî)

Bu söz, bir ömürlük düstur olsun. Çünkü Rabbimiz bizi sıkıntıya değil, rahmete çağırıyor. İslam, yasaklarla hayatı daraltmaz; haramı sınırlayarak helali genişletir.

Bir mü'minin hayatı renklidir: Güler, gezer, sever, üretir, paylaşır... Ama her şeyinde Allah'ın çizdiği sınırın farkındadır. O sınır, onu özgürleştirir. Helal dairenin içinde huzur, bereket, güven ve neşe vardır. Haram dairenin içinde ise kısa bir zevk, ardından uzun bir pişmanlık.

Yatsı vaktinde şöyle dua edelim: “Ya Rabbi, bize helal dairenin genişliğini idrak ettir. Ruhumuza huzur, evimize bereket, ömrümüze anlam ver. Harama meyletmeden, helal nimetlerle dolu bir hayat yaşat.”

Son Hatırlatma: İslam'da eğlenmek suç değildir, unutmak suçtur. Unutma ki mü'min, oynarken bile Rabbini hatırlar. Helal dairede güler, helal dairede dinlenir, helal dairede yaşar.

Beş Günlük İlmihal Dersleri – Sonuç Özeti:

1. Gün: Helal Lokma
2. Gün: Helal Kazanç
3. Gün: Zararlı Alışkanlıklardan Kaçınmak
4. Gün: Edep ve Ahlak
5. Gün: Helal Dairede Hayat

Her gün, bir adım daha yaklaştırdı bizi “Helal Hassasiyeti”nin özüne. Rabbim, bu beş günün bereketini ömrümüze yaysın, kalplerimizi helalin nuruyla doldursun. Âmin.